

שם המחקר : מוגבלות שכלית התפתחותית בקרב פגים: מחקר אורך בינקות לבדיקת

גורמי סיכון, סימנים מוקדמים ומאפיינים אימהיים

שנה : 2014

מס' קטלוגי : 90

שם החוקר : פרופ' נורית ירמיה

רשות מחקר : המחלקה לפסיכולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים

במחקר זה עקבנו אחר התפתחותם של תינוקות בקבוצת פגים, ותינוקות בקבוצת השוואה שנולדו בזמן, לאורך שנת החיים הראשונה. מטרת המחקר הייתה לבחון את אחוז הסיכון למוגבלות שכלית התפתחותית (מש"ה) בקרב פגים ולזהות גורמי סיכון הקשורים בהריון ובלידה. מטרה נוספת הייתה לזהות מאפיינים מוקדמים ונתיבים התפתחותיים המבחינים בין פגים עם ובלי מש"ה. לסיום, בחנו רזולוציה של האימהות עם חוויית הלידה המוקדמת ואת מאפייני האם והילד התורמים להשגת רזולוציה מוקדמת בגיל חודש (מתוקן). מחקר זה כלל 104 תינוקות פגים (שבוע לידה ≥ 34) ו- 37 תינוקות שנולדו בזמן (בין שבוע 38-41 להריון) שהשתתפו במעקב התפתחותי ממועד שחרורם מבית החולים ועד לגיל 12 חודשים (גיל מתוקן). בקרב קבוצת הפגים, בגיל שנה זוהו 12 תינוקות (11.76%) עם עיכוב התפתחותי (עקב הגיל הצעיר אנו נמנעות עדיין מלתת את התויות של מוגבלות שכלית התפתחותית ומקוות במחקר ההמשך לבדוק האם תינוקות אלו אכן מקבלים אבחנה זו בגיל שלוש שנים), לעומת קבוצת השוואה בה לא זוהו תינוקות עם עיכוב התפתחותי. קבוצת התינוקות הפגים עם העיכוב ההתפתחותי הייתה מאופיינת בשבוע לידה מוקדם יותר, ציוני אפגר נמוכים יותר, וגורמי סיכון פרינטאליים גבוהים יותר, לעומת קבוצת התינוקות ללא העיכוב. כמו כן, מצאנו כי ממוצעי הציונים במבדק ההתפתחותי בקבוצה שזוהתה עם עיכוב התפתחותי בגיל שנה, היו נמוכים יותר לעומת ממוצעי הציונים בקבוצת הפגים ללא עיכוב התפתחותי בגיל חודש, ארבעה ושמונה חודשים (גיל מתוקן). הפער בין הציונים גדל באופן מובהק לאורך הזמן. כאשר בדקנו אפיונים של אימהות לפגים מצאנו

כי בקרב אימהות שהריון הוגדר בסיכון, וניתנה להן הזדמנות להתכונן ללידה המוקדמת, שיעורי הרזולוציה (השלמה) עם הלידה המוקדמת היו גבוהים יותר בהשוואה לאימהות שהלידה שלהן הייתה פתאומית יותר וללא הכנה מוקדמת. מממצאי המחקר עולה החשיבות של מעקב והתערבות טיפולית בקרב תינוקות עם גורמי הסיכון שנמצאו. כמו כן, עולה החשיבות של מעקב אחר התפתחותם של תינוקות פגים לאורך זמן, גם כאשר בשלבים המוקדמים התפתחותם מזוהה כתקינה. לאור המגמה שנמצאה של הפער ההתפתחותי הגדל לאורך זמן, עולה הצורך במתן טיפול בשלב מוקדם לתינוקות שעולה אצלם חשש לעיכוב התפתחותי. מסקנה נוספת שעולה ממחקר זה היא החשיבות של מחקר המשך בגילאים בוגרים יותר, שיסייע לאיתור מדויק יותר של ילדים עם מש"ה בעזרת מבחן אינטליגנציה ובדיקת התפקוד בחיי היום יום. במחקר ההמשך יש להרחיב את ההערכה ולהכליל משתנים נוספים כגון סגנון הורי ומאפיינים שקשורים לקשב, תפקודים ניהוליים, טמפרמנט וויסות רגשי.

- [למחקר המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)